

Виступ Директора Департаменту освіти і науки
Луганської обласної державної адміністрації **І.І. ЦИМБАЛ**
на колегії «**Про забезпечення освітніх потреб різних категорій громадян у
зв'язку з проведенням антитерористичної операції**»
20.03.2015 р

У першій половині 2014 року в 548 дошкільних навчальних закладах області виховувалося 60,2 тис. дітей дошкільного віку. Відсоток охоплення дітей всіма формами дошкільної освіти зріс і склав 99,7% від загальної кількості дітей та 100,0% дітей п'ятирічного віку. Протягом року відновили роботу 3 дошкільних навчальних заклади в Білокуракинському, Антрацитівському, Станично-Луганському районах. На 37 одиниць збільшилась кількість груп у працюючих дошкільних навчальних закладах. Створено 11 комплексів «загальноосвітній заклад – дошкільний заклад» в містах Луганськ, Брянка, Красний Луч, Краснодон, Свердловськ, Кременському, Краснодонському, Міловському, Новоайдарському районах. У пристосованих приміщеннях відкрито 8 дитячих садків у м. Свердловську, Білокуракинському, Новопсковському, Перевальському, Попаснянському, Старобільському, Троїцькому районах. Зменшилось навантаження у функціонуючих дошкільних закладах: на 100 місцях виховується 104 дитини, проти 106 у 2013 році. Разом з тим, відзначався дефіцит місць у дошкільних навчальних закладах мм. Лутугине, Лисичанськ, Перевальськ. Для вирішення цієї проблеми в 2014 році планувалося збільшити кількість дошкільних навчальних закладів на 22 одиниці (2200 місць) у м. Луганську (40 місць), Свердловську (80), Кіровську (80), Алчевську (120), Антрациті (160), Красному Лучі (260), Лисичанську (140), Первомайську (200), Рубіжному (150), Брянці (120 місць), Марківському (40), Перевальському (200), Станично-Луганському (90), Старобільському (120), Міловському (160 місць), Лутугинському (180) та Краснодонському (60) районах. У комунальну власність планувалося прийняти 9 ДНЗ в містах Лисичанську (2) та Первомайську (7).

В умовах проведення антитерористичної операції на території, підконтрольній Україні, функціонують 231 дошкільний навчальний заклад, де виховується 16,1 тис. дітей. Для влаштування всіх бажаних дітей дошкільного віку в цьому році планується відкрити додатково 41 групу. Актуальним у наших умовах є якість послуг, які надають дошкільні освітні заклади. Як змістовне наповнення процесу, так і дотримання вимог з: медичного обстеження дитини, обов'язкового щеплення; повноцінного харчування згідно з нормами, які встановлені Постановою КМУ від 22.11.2004 р. № 1591.

В області функціонувало 678 загальноосвітніх шкіл, у яких навчалось 167,4 тис. учнів. Усього працює 18,3 тис. вчителів. У 2014 році отримали базову середню освіту 16,5 тис. дев'ятикласників, повну середню – 9,4 тис. одинадцятикласників, з яких золотою медаллю були нагороджені 725 учнів, срібною – 207.

На території, підконтрольній Україні, працюють 315 загальноосвітніх навчальних закладів, у них 58,3 тисяч учнів. До першого класу зараховано 5,9 тисяч учнів, до 10-го – 3,5 тисяч. На зовнішнє незалежне оцінювання зареєструвалися 4151 особа (станом на 15.03.2015). З них: випускники цього року – 3410; випускники минулих років – 741. 24.04.2015 року для учнів

загальноосвітніх шкіл, ліцеїв, гімназій, колегіумів відбудеться ДПА з української мови у формі зовнішнього незалежного оцінювання. Для проведення ЗНО підготовлено 23 пункти тестування: Северодонецьк – 4; Лисичанськ – 3; Рубіжне, Кременський, Старобільський райони – 2; Біловодський, Білокуракинський, Марківський, Міловський, Новоайдарський, Новопсковський, Попаснянський, Сватівський, Станично-Луганський, Троїцький райони – 1. Усі пункти тестування відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України та Українського центру оцінювання якості освіти. Для якісного проведення зовнішнього незалежного оцінювання буде підготовлено та сертифіковано 915 педпрацівників. Для абітурієнтів, які перебувають на непідконтрольній українській владі території, подовжено термін реєстрації на ЗНО до 20 квітня 2015 року. 21 та 28 березня 2015 року відбудеться пробне тестування. На пробне тестування зареєструвалося 1344 особи. Пробне зовнішнє оцінювання відбудеться у Северодонецьку, Лисичанську, Рубіжному та Старобільську.

У 2013-2014 навчальному році 210 шкільними автобусами та іншими транспортними засобами підвозилося 8432 учні і 570 вчителів до 235 загальноосвітніх шкіл з 478 населених пунктів, що становило 100 % від потреби. З першого вересня 2014 року у 12 районах сільської місцевості підвозиться 5279 учнів до 144 загальноосвітніх навчальних закладів області 105 шкільними автобусами. Практично на всіх територіях більшість автобусів використовувалось не тільки для перевезення учнів. Незадовільний стан доріг у сільській місцевості негативно впливає на технічний стан шкільного транспорту. Сьогодні потреба області в шкільних автобусах становить 38 одиниць.

Під час воєнних дій найбільше постраждали школи в Попаснянському, Станично-Луганському та Новоайдарському районах. Усього пошкоджено 26 об'єктів. Деякі об'єкти постраждали двічі. Так, у Станично-Луганському районі постраждало 8 об'єктів освіти, з яких Станично-Луганська школа № 2 і Центр творчості зруйновані повністю, в інших практично відсутнє скло у вікнах. На сьогодні силами працівників шкіл району вікна затягнуто плівкою та гідробар'єром, завезені балки та дошки для ремонту дахів, ведуться ремонтні роботи. Навчально-виховний процес організовано в усіх школах, крім Кіндрашівської школи Станично-Луганського району, 8 шкіл Попаснянського району (через відсутність дітей) та 2 шкіл Новоайдарського району. У цих школах заняття проводяться дистанційно.

У зв'язку з активізацією бойових дій на території, підконтрольній українській владі, з метою збереження життя та здоров'я дітей Департаментом освіти і науки було вжито заходи щодо їх евакуації. У червні 2014 року до Одеської області було відправлено 465 дітей-сиріт з інтернатних закладів Луганської області. У січні 2015 року було повернуто 52 дитини в Кременську загальноосвітню санаторну школу-інтернат, 76 дітей – до Северодонецької загальноосвітньої школи-інтернат, 2 дитини – до навчально-реабілітаційного Центру «Кришталік» та 2 дитини – до Рубіжанської загальноосвітньої санаторної школи-інтернату.

За згодою батьків 397 дітей із загальноосвітніх закладів, які розташовані в зоні активних бойових дій, були відправлені до освітніх закладів Одеської та

Київської областей. Із Золотівського та Щастинського професійних ліцеїв до м. Вінниця було відправлено 32 учні на навчання зі збереженням усіх пільг відповідно до чинного законодавства. Для дітей, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції, Департаментом освіти і науки підготовлено 350 місць у підпорядкованих закладах обласної комунальної власності на територіях, підконтрольних Україні (м. Сєверодонецьк, м. Рубіжне, Кременський, Сватівський райони).

На зимових канікулах у Волинській, Рівненській, Тернопільській, Закарпатській, Львівській, Чернівецькій, Івано-Франківській областях та відповідних обласних центрах відпочили 357 дітей з Кременського, Біловодського, Попаснянського, Марківського, Міловського, Білокуракинського, Сватівського районів та м. Рубіжне, Северодонецьк, Лисичанськ. Діти ознайомилися з історією, культурою та звичаями зазначених територій, взяли участь у святкуванні Різдва. На весняних канікулах до Румунії відправлено 33 учні-переселенці з Біловодського, Сватівського районів та м. Сєверодонецька; до Словаччини – 87 учнів-переселенців з м. Сєверодонецька за запрошенням Посольств держав.

Мережа інтернатних закладів обласного підпорядкування становила 31 установу. З них: 23 школи-інтернати, 3 дитячих будинки, 4 ліцеї і одне училище фізичної культури. Кількість інтернатних закладів, які знаходяться на територіях, підконтрольних українській владі, становить 10 установ. У цих установах навчається 1154 дітей. 266 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, із закладів освіти обласного підпорядкування тимчасово перебувають в інтернатних закладах Одеської області. Затверджений бюджет закладів освіти, які фінансуються з обласного бюджету, на 2014 рік складав 616506,2 тис. грн. Затверджені видатки на харчування для 1-го вихованця на день у середньому становили 36,25 грн. На 1 дитину-сироту затверджені видатки на: особисті витрати в сумі 25 грн. на місяць, виплату матеріальної допомоги при випуску з інтернатного закладу в сумі 625 грн.

Підготовка робітничих кадрів для підприємств, організацій та установ області була головним завданням для системи професійно-технічної освіти області. У першій половині 2014 року мережа професійно-технічних навчальних закладів області складалася з 81 навчального закладу, серед них: 11 вищих професійних училищ, 2 центри професійно-технічної освіти, професійне училище-агрофірма, 1 професійно-технічне училище, 52 професійних ліцеїв, 6 навчальних центрів при установах виконання покарань, шість структурних підрозділів Луганського національного університету імені Тараса Шевченка та двох вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації.

В умовах проведення антитерористичної операції на території, підконтрольній Україні, функціонують 28 професійно-технічних навчальних закладів, серед них: 3 вищих професійних училища, 20 професійних ліцеїв, три структурних підрозділи Луганського національного університету імені Тараса Шевченка та два вищих навчальних заклади I-II рівнів акредитації, з яких один був переміщений на територію, підконтрольну українській владі.

Загальний контингент учнів та слухачів професійно-технічних навчальних закладів, що знаходяться на підконтрольній Україні території,

становить 6,33 тисяч осіб, з яких за рахунок державного бюджету навчається 6 тисяч учнів, що становить 95 % загального контингенту. Шістдесят сім відсотків учнів разом з професією здобувають повну загальну середню освіту. Підготовка робітничих кадрів здійснювалася відповідно до укладених двосторонніх договорів за 12 напрямками підготовки. У 2014 році державне замовлення на підготовку робітничих кадрів та молодших спеціалістів професійно-технічними навчальними закладами на цій території області виконано на 92%, при плані прийому 2812 осіб фактично зараховані на навчання 2591 особа. У 2014 році професійно-технічними навчальними закладами на підконтрольній Україні території підготовлено, перепідготовлено та випущено 3712 кваліфікованих робітників, у тому числі 2972 особи (80 %), які отримали професію за кошти державного бюджету. Майже 1,5 тисяч осіб отримали робітничу кваліфікацію з двох і більше професій, що дозволяє їм бути більш мобільними на ринку праці. Станом на 01.01.2015 року працевлаштовані 1859 випускників, або 57,0% від загального випуску. З урахуванням тих, хто продовжив навчання у вищих навчальних закладах і був призваний до лав Збройних Сил України, загальна чисельність зайнятих випускників становить 71,4 %. Головні виклики, з якими стикаються ПТНЗ, полягають у труднощах з виконанням вимог щодо працевлаштування випускників та проходження учнями платної практики на підприємствах Луганської області.

У системі вищої освіти області працювало 34 вищих навчальних заклади I - IV рівнів акредитації, у яких навчалася близько 87,0 тисяч студентів. Підготовка фахівців для галузей економіки області велася за більше, ніж 350 спеціальностями та напрямками. У 2014 – 2015 навчальному році в умовах проведення антитерористичної операції кількість ВНЗ, які функціонують в Луганській області, скоротилась до 24, кількість студентів у них – близько 25 тисяч.

Відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України протягом вересня – листопада 2014 року були переведені на підконтрольну українській владі територію 7 вищих навчальних закладів III - IV рівнів акредитації, з них – 4 на територію Луганської області (Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля – до м. Сєверодонецьк Луганської області, Луганський національний університет імені Тараса Шевченка – до м. Старобільськ Луганської області, Луганський державний медичний університет – до м. Рубіжне Луганської області, Донбаський державний технічний університет – до м. Лисичанськ Луганської області). Три ВНЗ, а саме: Луганський національний аграрний університет, Луганський державний університет внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка та Луганська державна академія культури і мистецтв тимчасово здійснюють діяльність у м. Київ, Суми, Миколаїв, Харків.

Станом на 1 березня 2015 р. в Луганській області на підконтрольній українській владі території функціонує 17 вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, з яких 5 переміщені (коледж Луганської державної академії культури і мистецтв – до м. Лисичанськ, відокремлений підрозділ «Стахановський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка» – до м. Лисичанськ, відокремлений підрозділ

«Брянківський коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка» – до м. Лисичанськ, коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка – до м. Старобільськ, Перевальський індустріально-педагогічний технікум – до м. Рубіжне, Коледж Луганської державної академії культури і мистецтв – до м. Лисичанськ).

Одним із напрямків діяльності Департаменту освіти і науки у виховній та позакласній роботі з учнівською молоддю є патріотичне виховання. Протягом року відділами освіти області було вивчено систему роботи з національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах міст і районів області з метою визначення її стану, проблем та пошуку нових форм роботи. У плани виховної роботи навчальних закладів міст і районів області на початок 2014-2015 року внесено зміни та доповнення з урахуванням сучасних вимог.

У навчальних закладах оформлено стенди з національною символікою, працюють виставки образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, у шкільних бібліотеках до визначних дат організуються тематичні виставки, до кожної пам'ятної дати випускаються інформаційні друковані матеріали. Заходи національно-патріотичного спрямування висвітлюються на шкільних сайтах та сайтах методичних центрів і кабінетів. Почуття патріотизму формується на уроках мови та літератури, художньої культури, історії, географії, «Захист Вітчизни»

Виховання громадянина патріота в навчальних закладах області є наскрізним, тобто охоплює всі складові навчально-виховного процесу. У кожній школі створена система громадянської освіти, включено до робочого навчального плану спеціальні курси, спрямовані на формування основних цінностей громадянського суспільства і громадянських компетентностей. Найбільш ефективними у вихованні патріотизму є такі заходи, як: військово-патріотичні збори для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів; районні/міські фотовиставки, присвячені героям антитерористичної операції; благодійні акції «Допоможи військовослужбовцям»; патріотичні акції з виготовлення маскувальних сіток для військовослужбовців, що знаходяться в зоні АТО; концертні програми для військовослужбовців; участь у Всеукраїнській акції «Миколайчики для героїв»; ушанування пам'яті Героїв Небесної Сотні (20 лютого) – уроки Мужності, виховні години, лінійки пам'яті тощо; конкурс на кращий блок з патріотичного виховання на веб-сайті навчального закладу; оформлення куточків, які висвітлюють події в зоні АТО.

Велику роботу з виховання шанобливого ставлення до народних традицій, патріотичного виховання проводять позашкільні освітні заклади. На підконтрольній українській владі території їх працює 24. З метою відновлення координації еколого-натуралістичного напрямку роботи з учнівською молоддю в навчальних закладах області Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді Міністерства освіти і науки України (НЕНЦУМ) за погодженням з Департаментом освіти і науки Луганської обласної адміністрації запровадив посаду методиста, відповідального за цей напрямок. На дану посаду за трудовою угодою (наказ НЕНЦУМ від 03.11.2014 р. № 134-К) призначений Яковлев Володимир Афанасійович (колишній директор Луганського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді). З 10 грудня 2014 р. працює позашкільний заклад дослідницько-експериментального

напряму КЗ «ЛОМАНУМ», директор Бардаш Олена Юріївна, який також переїхав і арендує приміщення у комунальному закладі «Рубіжанська обласна загальноосвітня санаторна школа-інтернат I-III ступенів». Обласні Центри науково-технічного та туристсько-краєзнавчого напрямку залишилися на території, яка не контролюється українською владою, тому на рівні Департаменту освіти і науки прийнято рішення щодо координації роботи за цими напрямами Станцією юних техніків (директор Дробицький Віктор Іванович) та Центром туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді (директор Борисова Лариса Леонідівна) міста Северодонецька. Координатор роботи з художньо-естетичного напрямку – Центр дитячої та юнацької творчості м. Северодонецька (директор Буряк Ніна Дмитрівна,).

Шановні колеги!

Пріоритети цього навчального року всім відомі, проте акцентую увагу на них ще раз:

- створення умов для якісного навчально-виховного процесу, починаючи від дитячого садочка і закінчуючи вищим навчальним закладом;
- організація роботи за новими стандартами в загальноосвітній школі;
- розвиток мережі закладів інклюзивної освіти в області;
- виховання учнів та молоді із застосуванням нових моделей виховної роботи, які базуватимуться на формуванні патріотизму з урахуванням громадянських, державницьких, військово-патріотичних аспектів;
- збереження мережі позашкільних навчальних закладів та розширення мережі гуртків патріотичного спрямування в них;
- організація роботи вищих навчальних закладів в умовах реалізації нового Закону України «Про вищу освіту»;
- професійна психологічна допомога дітям та їх батькам, які покинули зону АТО.

Запрошую до обговорення актуальних питань розвитку освіти Луганщини в цьому навчальному році всіх присутніх.